

Datum:	Razred: 6. Zap. št. ure: 11.
Učni sklop: GLASBILA IN INSTRUMENTALNI SESTAVI (18 ur od 35)	
Učna enota: Razdelitev glasbil (2. ura od 18)	
Cilji: Učenci ...	
– utrdijo svoje dosedanje znanje o glasbilih,	
– poslušajo inštrumentalne skupine in prepoznajo glasbila,	
– zapojejo pesmi <i>Veseli godci</i> in <i>Mladi muzikanti</i> .	

Glasbeni pojmi: zvočilo, glasbilo, inštrument, idiofoni, membranofoni, kordofoni, aerofoni, elektrofoni
Medpredmetne povezave: slovenščina, geografija, zgodovina, tehnika in tehnologija

Učne metode: metoda poslušanja, izvajanje (imitacija, delo z notnim zapisom), metoda ustvarjalnega učenja, razgovor, pripovedovanje
Učne oblike: frontalna, skupinska, individualna

Učna sredstva in pripomočki: klavir, AV-sredstva, učni komplet <i>Glasba danes in nekoč 6</i>
Dodatna literatura: CD-rom: <i>Musical instruments</i>

Zaporedje dejavnosti	Učitelj	Učenci
----------------------	---------	--------

Uvodni razgovor	Kljub pestrosti glasu je človek že od nekdaj izdeloval glasbila , s katerimi je obogatil in polepšal svoje petje, velikokrat pa je na njih igral le melodije za zabavo in za ples. Glasbo, namenjeno igranju na glas ali glasbene inštrumente , imenujemo inštrumentalna , glasbenik pa je inštrumentalist , muzikant ali godec . Nemalokrat inštrumente oponašamo kar z glasom. Primeri takšnih pesmi so: <i>Veseli godci</i> , <i>Mladi muzikanti</i> in <i>Fire Burns</i> .	<i>Zapojejo</i> , z gibi rok in telesa <i>posnemajo</i> igranje na inštrumente in <u>poslušajo</u> posnemanje inštrumentov s človeškimi glasovi.
Inštrumentalna glasba		
Muzeji in sejmi z glasbili	V številnih mestih v svetu pa tudi pri nas si lahko ogledamo muzeje in sejme z zbirkami zgodovinskih in sodobnih glasbil. Znani so: – Ptuj (Slovenija) – stalna zbirka glasbil v Pokrajinskem muzeju, – Celje, Ljubljana (Slovenija) – glasbeni sejem, – Berlin (Nemčija) – Inštitut za znanost o glasbi in Muzej glasbil, – Frankfurt (Nemčija) – sejem glasbil, – München (Nemčija) – zbirka glasbil, – Bruselj (Belgija) – Muzej glasbil na Kraljevem konservatoriju, – Pariz (Francija) – Muzej nacionalnega glasbenega konservatorija, – Cremona (Italija) – Stradivarijev muzej, – Milano (Italija) – zbirka glasbenih inštrumentov, – London (Velika Britanija) – Britanski muzej in Muzej Victoria, – New York (ZDA) – Metropolitanski umetnostni muzej.	Na karti sveta <i>poiščejo</i> države in mesta, kjer so najznamenitejši muzeji in sejmi z glasbili.
Bogastvo tonskih višin in zvočnih barv	V ljudski in umetni glasbi je veliko število skladb namenjeno inštrumentalni glasbi in s tem glasbilom , ki s svojim bogastvom tonskih višin in zvočnih barv omogočajo glasbenim ustvarjalcem oblikovanje novih glasbenih vsebin in oblik, glasbenim pustvarjalcem nove izvajalske dejavnosti, glasbenim poslušalcem pa nova glasbena doživetja in spoznanja. Za poslušalce je pomembno, da inštrumente razlikujejo ne samo na pogled, temveč zlasti po njihovi zvočni barvi , s katero se oglašajo.	<i>Utrdijo</i> znanje o glasbilih in <i>naštejejo</i> glasbila, ki jih poznajo iz nižjih razredov.

Razdelitev glasbil glede na glasbeno zvrst	<p>Na vseh koncih sveta glasbila iz dneva v dan bogatijo življenje tistim, ki jih izdelujejo, igrajo nanje ali pa znajo to umetnost zgolj poslušati in sprejemati. Znanja o glasbilih, njihovih skladbah, ustvarjalcih in poustvarjalcih so zelo obsežna. Poznamo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ljudska glasbila, ki jih ohranjajo godci po vsem svetu, - klasična glasbila, ki so uveljavljena zlasti v umetni glasbi, - električna glasbila, ki so izum sodobnega časa zadnjih 100 let. 	<p><i>Naštejejo in razdelijo glasbila glede na tovrstno razdelitev.</i></p> <p><i>Ogledajo si zapis in slike na straneh 14–17.</i></p>
Razdelitev glasbil glede na zvočilo	<p>Glasbila lahko razdelimo tudi glede na vrsto zvočila, to je na način oziroma <i>snov</i>, ki daje v glasbilu tonsko višino in zvočno barvo. Znanstvena razdelitev je prikazana v učbeniku.</p>	<p><i>Ogledajo si slike na strani 14 in 15 ter jih ob igranju povežejo z zvočno barvo glasbil.</i></p>
Idiofoni ali samozvočniki	<p>IDIOFONI – samozvočniki (gr. <i>ídios</i> 'lasten') so glasbila, ki tvorijo tone in šume, ko zaniha njihova lastna snov. Ta glasbila so narejena iz trdnih snovi (les, glina, kamen, kovina, steklo ...), ki so obenem tudi zvočilo. Ton dosežemo tako, da različne predmete medsebojno udarjamo, po njih tolčemo z rokami ali z različnimi palicami, jih stresamo, strgamo, trzamo, vlečemo ali prepihujemo.</p>	<p><i>Ogledajo si slike na strani 15 in jih ob igranju povežejo z zvočno barvo glasbil.</i></p>
Membrano foni ali glasbila z opno	<p>MEMBRANOFONI – glasbila z opno ali kožo (gr. <i>membrana</i> 'op-na, koža, pergament') imajo za tvorjenje tona napeto opno iz pergamenta ali ustrojene kože oz. umetne snovi. Ton dosežemo z udarjanjem z roko, drgnjenjem napete palice v opno ali pihanjem.</p>	<p><i>Ogledajo si slike na strani 16 in jih ob igranju povežejo z zvočno barvo glasbil.</i></p>
Kordofoni ali strunska glasbila	<p>KORDOFONI – strunska glasbila (gr. <i>hordé</i> 'struna') tvorijo ton z nihajočimi strunami, ki so narejene iz svile, kovinskih žic ter iz živalskih ter umetnih vlaken. Ton dosežemo tako, da po strunah brenkamo s prsti ali trzalico, godemo z lokom, neposredno udarjamo s palicami ali pa posredno udarjamo s pomočjo tipk.</p>	<p><i>Ogledajo si slike na strani 16 in 17 in jih ob igranju povežejo z zvočno barvo glasbil.</i></p>
Aerofoni ali zrakovna glasbila	<p>AEROFONI – zrakovna glasbila (gr. <i>aer</i> 'zrak') so vsa glasbila, pri katerih tvori zvok nihajoči zrak, usmerjen v cev oz. zračni steber. Ton dosežemo s pihanjem in troblienjem skozi usta v cev, s pritiskanjem na tipke in vlečenjem meha, ki zatresejo kovinske jezičke, in s pritiskanjem tipk, ki skupaj z mehonom zanihajo zrak v ceveh.</p>	<p><i>Ogledajo si slike na strani 17 in jih ob igranju povežejo z zvočno barvo glasbil.</i></p>
Elektrofoni ali električna glasbila	<p>ELEKTROFONI – električna glasbila so mehanska glasbila, pri katerih zvok, ki je električno ojačan, tvori elektronika. Ton dosežemo s pihanjem oz. troblienjem v elektronsko cev, s tolčenjem palic po elektronskih senzorjih, z udarjanjem po črno-belih tipkah in z brenkanjem ali godenjem po strunah.</p>	<p><i>Naštejejo in razdelijo glasbila glede na tovrstno razdelitev in rešijo naloge v delovnem zvezku <i>Glasba danes in nekoč 6</i> na strani 13.</i></p>
Zaključek	<p>Glasbila po načinu igranja praviloma razvrstimo na šest skupin:</p>	
Praktična razdelitev glasbil gleda na način igranja	<p>PIHALA (flavta, oboa, fagot, klarinet, saksofon) TROBILA (rog, trobenta, pozavna, tuba) TOLKALA (boben, činele, les, triangel, ksilofon, zvončki ...) GLASBILA S TIPKAMI (čembalo, klavir, orgle, harmonika) BRENKALA (harfa, kitara, citre, tamburica) GODALA (violina, viola, violončelo, kontrabas) EL. INŠTRUMENTI (sintetizator, el. kitara, el. bas kitara, el. bobni)</p>	